

1938 pec

De PEC is een gestroomlijnd groen postrijtuig waarvan de eerste zes in 1938 in gebruik worden genomen. De PEC's hebben geen eigen aandrijving en moeten daarom worden gekoppeld aan een diesel- of elektrische trein. Om dit mogelijk te maken wordt een opklapbare koppeling ontworpen zodat het postrijtuig aan beide typen materieel gekoppeld kan worden. In de neus van de trein is voor deze koppeling een uitsparing gemaakt waar de PEC zijn bijnaam 'Deukneus' aan te danken heeft. De letters PEC staan voor 'Postrijtuig' dat geschikt is voor 'Elektrische dienst' waar een toilet ('Closet') aanwezig is.

EIGENSCHAPPEN

materiaal staal
afmeting 2520 x 290 x 2520
type P8501
fabrikant Beijnes, Haarlem en Werkspoor, Amsterdam
in gebruik vanaf 1938 tot 1952
oplage 21

SCHETSEN

INTERIEUR PEC

Interieur PEC

De indeling van de PEC is als volgt: in de neus van de PEC bevindt zich de garderobe en het toilet. Het middenstuk is verdeeld in twee delen waar het sorteren van de brieven en pakketten plaatsvindt. Hier bevinden zich onder meer zes loketkasten, twee bundelmachines, een bundelkast, vier zakkenrekken, enkele tafels waaronder een uitpaktafel en een klaptafel met zakkenhaken en een kachel.

Verplaatsing postzakken

Door bijna de gehele wagon loopt langs het plafond een rails waarover men met behulp van een elektrische takel de postzakken kan verplaatsen.

Foto van het interieur van de PEC gezien van het eind naar kop.

OVER DE VORMGEVING
1930 TOT 1940

De gestileerde en illustratieve versieringen op het drukwerk van de PTT gaan tegen het eind van de jaren twintig voor een korte periode over in een meer zakelijke vormgeving. De zakelijkheid in de architectuur en het 'spirituele' constructivisme in de beeldende kunst (De Stijl) werden door Van Royen rond 1930 bij de PTT ingevoerd. Een van de vertegenwoordigers van deze nieuwe richting is de typograaf en architect Piet Zwart, wiens werk de invloed van de Russische avant-garde toont.

De Nieuwe typografie wijkt sterk af van wat in Nederland als gedegen en verantwoord geldt. De bladspiegel vormt het speelveld voor lijnen, drukvormen, letters en foto's. Op deze manier krijgt de compositie van deze elementen een dynamische en bewegelijke uitstraling met onverwachte effecten. Als een van de vertegenwoordigers van deze richting wil Piet Zwart in zijn ontwerpen alle beschikbare technieken van zijn tijd gebruiken, waaronder fotografie.

Zwart en andere gelijkgestemde ontwerpers als Gerard Kiljan en Paul Schuitema krijgen opdrachten voor het maken van postzegels die in 1931 en 1932 verschijnen. Voor het eerst in de geschiedenis van de postzegel wordt fotografie toegepast in het ontwerp.

Gaandeweg keert Van Royen terug naar zijn eigen klassieke smaak en krijgen de zegels na 1932 weer een illustratief en ambachtelijk-serieus karakter. Zo zien we op de postzegels afbeeldingen van kinderen met bloemen of sterren, Oranje-portretten of belangrijke Nederlanders. De graveur van drukkerij Enschede is in feite de kunstenaar, bijgestaan door een typograaf, meestal Jan van Krimpen.

Zwart wordt in deze jaren ook wat zwieriger en vrijer in zijn vormgeving. In opdracht van PTT stelt Zwart in 1939 een boekje samen voor de hoogste klas van de lagere school waarin hij zich uitleeft met typografie, illustraties en fotografie.

POST & MAATSCHAPPIJ
1930 TOT 1940

De economische neergang dwingt PTT tot tariefsverlaging en bezuinigingen. De eerste sorteermachine doet zijn intrede. Het vervoer per Postrein breidt zich uit tot het volledige nachtnet. In 1939 ondervindt PTT de gevolgen van de mobilisatie.

In de jaren dertig heeft de PTT te kampen met de economische neergang. De tarieven moeten omlaag en bezuinigingen zijn noodzakelijk. Mechanisatie blijkt een goed middel om te bezuinigen op de arbeidskosten. In 1931 wordt de zogeheten 'Transorma van Marchand' ontwikkeld. Dit is een sorteermachine die de post in vierhonderd bestemmingen verdeelt.

Een bijkomend voordeel is dat het sorteren sneller verloopt. Hierdoor kunnen, zonder dat de vertrektijd van de posttreinen verandert, de brievenbussen later gelicht worden. Voor zes uur 's avonds gepost, betekent de volgende ochtend bezorgd. Dit is, naast de snellere sortering, ook mogelijk doordat in 1930 het vervoer per Postrein is uitgebreid tot het volledige nachtnet.

Wanneer Nederland eind augustus 1939 mobiliseert, raakt het binnenlandse postverkeer in de problemen. Enkele dagen lang kan het postvervoer geen gebruikmaken van de trein. Hierop zet de post haar auto's in als vervanging. Deze verstoring duurt slechts enkele dagen, maar de mobilisatie berooft de post voor lange tijd van een groot aantal ervaren arbeidskrachten. Tegelijkertijd neemt de hoeveelheid werk toe en moet de post in opdracht van de regering de dienstuitvoering op veel kantoren tot 24 uur per dag uitbreiden. Het duurt tot ongeveer eind 1939 voordat de post zich goed op de veranderde omstandigheden heeft ingesteld.

De economische neergang dwingt PTT tot tariefsverlaging en bezuinigingen. De eerste sorteermachine doet zijn intrede. Het vervoer per Postrein breidt zich uit tot het volledige nachtnet. In 1939 ondervindt PTT de gevolgen van de mobilisatie.

bron: www.iconenvandepost.nl

© TNT Post